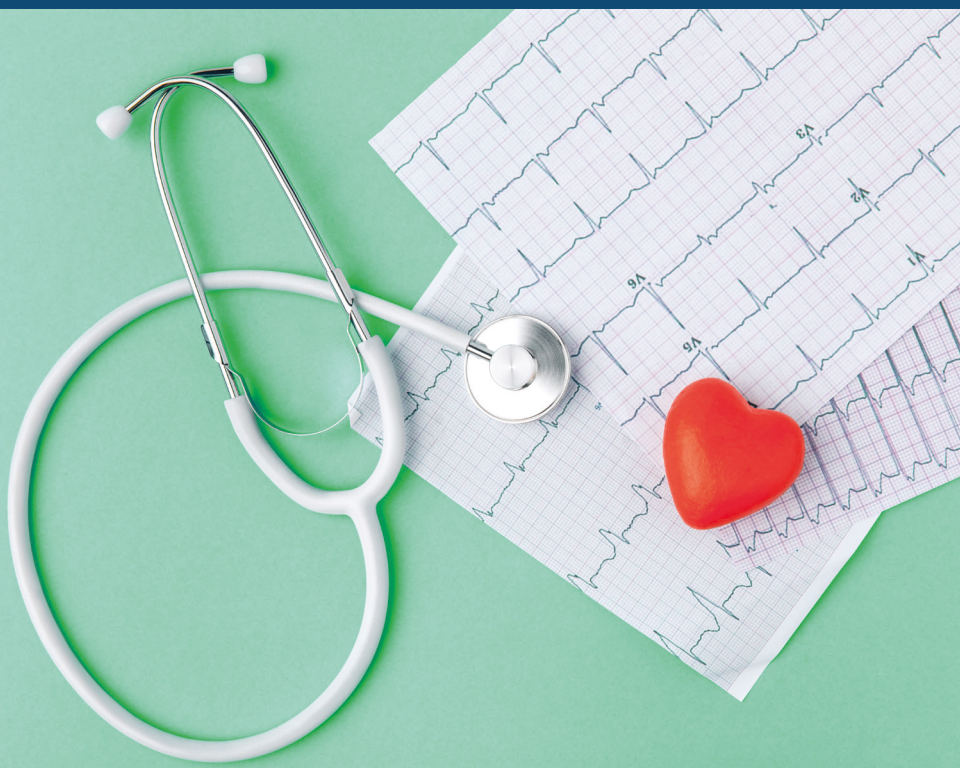

INWENDIGE GENEESKUNDE

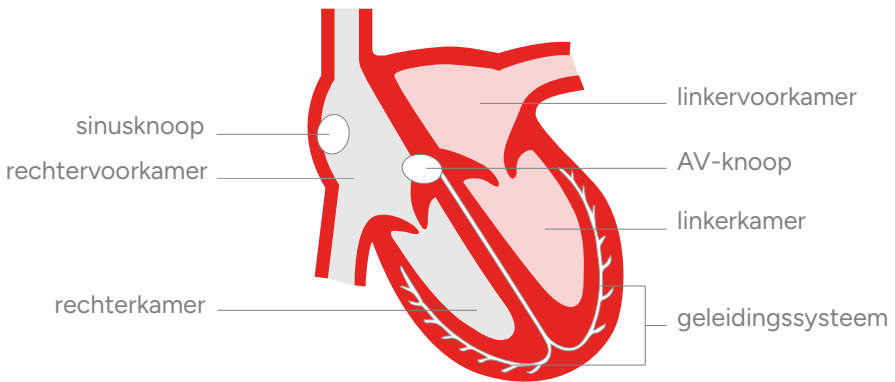
Pacemaker implantatie

Hoe werkt een normaal hart?

Het hart is een holle spier die als pomp werkt. Het bestaat uit twee voorkamers en twee kamers. Het hart pompt 60 tot 100 keer per minuut en voorziet zo de weefsels van bloed, met onder meer zuurstof en voedingsstoffen. Deze pompfunctie noemen we de mechanische werking van het hart.

Om de hartspiercellen gecoördineerd te laten samentrekken, is het hart voorzien van een 'elektrisch' systeem. Het hart heeft een natuurlijke pacemaker of gangmaker, de sinusknoop. Daar wordt als het ware een klein stroomstootje opgewekt. Deze elektrische impuls wordt via elektrische banen naar de rest van het hart doorgeleid.

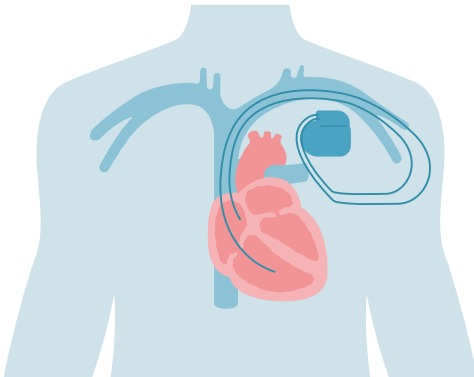
Wat zijn hartritmestoornissen?

Een hartritmestoornis is een fout in het ritme van het hart. Het hart kan zowel te snel (tachycardie) als te traag (bradycardie) kloppen. Een fout kan op verschillende plaatsen in het geleidingssysteem optreden.

Wat is een pacemaker?

- Een pacemaker is een toestelletje dat geplaatst wordt om te trage hartritmes te verhinderen. Als de hartspiercellen geen prikkel ontvangen om samen te trekken via het eigen elektrische systeem van het hart, geeft de pacemaker een klein stroomstootje om het hart te stimuleren tot pompen.
- Een pacemaker is een klein metalen doosje van ongeveer 0,6 cm dik, 4,7 cm breed en 5 cm lang en weegt ± 20 gram. Dit doosje bevat onder meer een batterij die kleine stroomstootjes kan opwekken. Aan de pacemaker worden één of twee draden gekoppeld die informatie van het hart naar de batterij sturen en een prikkel van de batterij naar het hart leiden.
- Een pacemaker wordt onderhuids onder het sleutelbeen geplaatst. Meestal gebeurt dit aan de linkerkant, maar soms is dit omwille van anatomische of praktische redenen niet mogelijk.

Bij een 2-kamersysteem wordt naast een elektrode in de rechterschokkamer ook een draad in de top van de rechterkamer geplaatst. Sinds december 2024 kan deze tweede draad ook in het tussenschot tussen de hartkamers worden bevestigd. De keuze hangt af van medische redenen en de bouw van het hart. Een eenkamersysteem pacemaker heeft enkel een draad in de top van de rechterkamer of in het eerder vernoemde tussenschot tussen de twee kamers.

Verloop van de ziekenhuisopname

Vóór de ingreep

Als de ingreep tijdens de **raadpleging** werd ingepland, word je opgenomen de ochtend van de ingreep of de dag voordien. Meld je met je elektronische identiteitskaart aan via de kiosken in de inkomhal of de centrale hal. Je ontvangt een volgnummer voor de inschrijvingsbalie (centrale hal). Neem plaats in de wachtzaal tot je volgnummer op het scherm verschijnt. Een onthaalmedewerker zal je inschrijving verder afwerken en je informeren waar je je mag aanmelden.

De dag van de ingreep moet je **nuchter** zijn vanaf middernacht, tenzij anders afgesproken met je arts. Dat wil zeggen dat je na middernacht niets meer mag eten. Tot 6 uur 's morgens mag je plat water drinken. Als je medicatie moet innemen na middernacht, doe dit vóór 6 uur met een slokje plat water. Diabetespatiënten spreken met de verpleegkundige af voor de toediening van insuline en inname van diabetesmedicatie.

Als je via de **Spoedgevallendienst** opgenomen wordt, informeert de behandelende arts je over de verdere planning.

- Eerst wordt een katheter in een bloedvat geplaatst om bloed af te nemen en om vocht en medicatie te toe te dienen. Ook worden een bloedonderzoek en een electrocardiogram (hartfilmpje) uitgevoerd.
- De verpleegkundige zal zo nodig de borststreek en oksel scheren aan de kant waar de pacemaker komt.
- Je krijgt een operatiehemd aan. Zorg dat je geen nagellak, make-up, juwelen, uurwerk, bril, contactlenzen, piercings of kunstgebit meer aanhebt.
- Voor je comfort ga je vóór het vertrek naar de operatiezaal best nog eens plassen.

De ingreep

- De ingreep gebeurt in principe onder een roesanesthesie, dat is een lichte vorm van verdoving waarbij je slaperig wordt, maar niet volledig onder narcose bent. De ingreep wordt uitgevoerd door de vaatchirurg in samenwerking met de cardioloog.
- De plaats waar de pacemaker komt, wordt grondig ontsmet. Je wordt afgedekt met steriele doeken. De huid wordt lokaal verdoofd en er wordt een insnede van een 8-tal cm gemaakt. De chirurg zoekt een groot bloedvat. Via dit bloedvat worden de pacemakerdraden (elektroden) ingebracht en opgeschoven naar het hart. Als de draden op een goede positie in het hart zitten, wordt de pacemakerbatterij aan de draden gekoppeld. De huid wordt gesloten en er wordt een steriel verband aangebracht. Doorgaans duurt de procedure een uur.
- Na de ingreep is het mogelijk dat je je arm tot 24 uur in een draagdoek moet dragen.

Na de ingreep

- Na de ingreep verblijft je een nacht in het ziekenhuis in de verpleegeenheid Cardio-MiCS. Op deze verpleegeenheid is ook continue monitoring mogelijk.
- Er worden een controle-elektrocardiogram en controleradiografie van hart en longen genomen en het toestel wordt uitgelezen door de cardioloog.
- Je kan pijn voelen waar de pacemaker geplaatst werd. Vraag zo nodig een pijnstiller.
- Vermijd de eerste weken plotse bewegingen met de arm of schouder en bewegingen boven de schouder. De pacemaker en de draden hebben tijd nodig om onderhuids en in het hart vast te groeien.

Terug thuis

- Let erop dat het verband tijdens het wassen niet nat wordt.
- De wonde wordt diep genaaid en oppervlakkig gelijmd. Er zijn géén draadjes die verwijderd moeten worden.
- **Neem contact op met je huisarts** in geval van koorts, toenemende zwelling, pijn of vochtverlies via de wonde. Wees extra aandachtig voor zwelling als je bloedverdunners neemt.
- Bij ontslag wordt een afspraak gemaakt voor een specifieke pacemakercontrole na een viertal weken. Daarna volstaat, bij een goede werking van de pacemaker, een jaarlijkse controle. Als de levensduur van de batterij (versneld) vermindert, kom je vaker op raadpleging.

Leven met een pacemaker

- Na de pacemakerimplantatie krijg je een boekje, 'handleiding voor patiënten met een hartstimulator', afkomstig van de firma van de pacemaker.
- Je ontvangt via de post een pacemakerpaspoort. Hou dit document altijd bij, net als je medicatielijst, wat dit is het bewijs dat je een pacemaker draagt (bv. op de luchthaven) en het bevat technische gegevens die belangrijk zijn als je pacemaker onverwacht in een ander centrum gecontroleerd moet worden.
- Rijgeschiktheid na pacemakerimplantatie (KB 02/03/11):
 - **Kandidaten van groep 1** (voertuigen van categorie A3, B, B+E, G) zijn niet rijgeschikt tijdens de eerste maand na implantatie of na vervanging van een pacemakerelektrode. Bij het vervangen van enkel de pacemaker, kan de kandidaat door de behandelende cardioloog onmiddellijk rijgeschikt bevonden worden. De geldigheidsduur van de rijgeschiktheid kan maximaal 3 jaar bedragen.
 - **Kandidaten van groep 2** (voertuigen van categorie C, C+E, D, D+E of subcategorie C1, C1+E, D1, D1+E en bestuurders van

voertuigen bedoeld in artikel 43 van KB van 23/03/98 betreffende het rijbewijs) zijn niet rijgeschikt tijdens de drie maanden die volgen op de implanting van de pacemaker of het vervangen van de pacemaker elektrode. Een verslag van een cardioloog is vereist. Bij het vervangen van enkel de pacemaker, kan de kandidaat ten vroegste twee weken na de ingreep rijgeschikt verklaard worden, een verslag van een cardioloog is vereist.

Meer informatie of een afspraak maken?

Aarzel niet om contact op te nemen.

**Raadpleging Cardiologie
Inwendige geneeskunde**

 050 36 51 55

Raadpleging Thorax- en Vaatheelkunde

 050 36 51 10

**Verpleegeenheid
Cardio-MiCS**

 050 36 95 20

AZ Sint-Lucas Brugge

📍 Sint-Lucaslaan 29, 8310 Brugge

☎ 050 36 91 11 ✉ info@stlucas.be 🌐 www.stlucas.be

